

Att skaffa åt Herren ett väl berett folk:

Om huskretsar inom etablerade församlingar.

En pastoraltelogisk skiss. December 1981. 61 A5 sidor.
Upptryckt i delar med översiktlig innehållsförteckning.

Sammanställd för att ge relief åt annan liknande reflektion.

Definition. s.3

Inledning: Grundvalen, s.4

Nu-läget, s.5

Två påminnelser, s.7

Analys s.9: Det konstantinska systemet, s.10

(10sidor) Det karolingiska systemet, s.11

Totaldemokrati och privatisering, s.13

'Herre, till vem skulle vi gå bort till? ', s.15

Framtidens kyrka, s.16

Huskretsen, s.17

Början på en huskrets: Förutsättningen: Privatisering och
(14sidor) döpta icke troende, s.19

Deltagare, s.24

Ledare, s.25

Ämnen, s.26

Kyrkans brister, s.29

Iceke tro är synd, s.31

Förrättningskyrkan s.32

(12sidor)

Dopet, s.34

Konfirmationen, s.36

Äktenskapet, s.39

Annan förrättning eller folkkyrklig
samling, s.42

Biikt och själavård s.44

(16sidor)

Historik, s.45

Om arvsynden, s.48

Syndens handikapp, s.50

Synd och skuld, s.53

Helgelsen, s.58

Syndakänedom, s.46

Arvsyndens följder, s.49

Förlåtelse, s.52

Avlösningen, s.55

Församlingen, s.58

Avslutning, s.59

Att skaffa åt Herren

ett väl berett folk

1 december 1981

ATT SKAFFA ÅT HERREN ETT VÄL BERETT FOLK

Om huskretsar

Inom etablerade församlingar

En pastoralteologisk skiss

T I I I

J A N

Definition

Huskrets är (arbetsnamnet på) en grupp avgjorda kristna som träffas i ett hem för att där förverkliga det av församlingssammanskapen som annars inte är möjligt. Etablerad församling är den ordinarie, rättsligt (kanoniskt) upprättade parokía som i sin av samhället (etablissermentet) präglade gestalt inte låter väsentliga aspekter av kristet liv komma till uttryck. Skissen reflekterar teologiskt sådana pastorala frågor som uppstår av spänningen mellan de olika förhållandena i de båda förutnämnda storheterna.

Inledning

Grundvalen

Det yttersta målet för kyrklig verksamhet och kristet liv är kunskapen om Gud och människans frälsning (1 Tim 2:4). Denna Guds 'allmänna frälsningsvilja' får sitt genomslag hos människan i personligt lärjungaskap (Mt 28:19f) som allt Evangeliets utträttande syftar till (Mk 16:15; Rm 15:16). Lärjungaskap består i att förbli i Kristus (Jh 8:31), att hålla (Mt 28:20; 1 Jh 2:3) och hålla fast (Apg 2:42) vid Honom (Guds Ord) i trons lyd-
nad (Rm 1:5). Så visar sig att allt står under Guds herravälde (Upp 12:10), tills Gud blir allt i alla (1 Kor 15:28).

Det personliga lärjungaskapet är livsnerven för kyrkan som övervinnelig (Mt 16:16) sanningens stödjare och fundament (1 Tim 3:15). Skapad (jf Mk 3:14) av Kristus och invigd i Hans blod (Mt 26:28) till Guds folk (Tit 2:14; 1 Pt 2:9f) utökas hon (Apg 2:41, 47) med dem som kommer till trons lyd-
nad (Apg 6:7; Rm 16:26). Det är här, i den konkreta församlingen, som Andens gåvor och frukter (Apg 2:46; 4:32; 1 Kor 14, jf v.25; Gal 5:22f) ges och övas in. Utifrån kunskapen om Gud (1 Tim 2:4) och förståndsvisshet (Kol 2:2; Hbr 10:22) framväxer in-
bördes uppmuntran och förmaning (Rm 15:14; Hbr 10:24), förmågan att rätt bedöma och även döma (1 Kor 11:31; 5:12). Denna nödvändiga motsvarighet till lydnaden (se 2 Kor 10:6) för att upprätta och rädda (Gal 6:1; 1 Kor 5:5; 2 Kor 2:7), avspeglar Guds handlande med Sitt folk (se Vish 16:6,11; Jes 27:8f) och har sin plats just i den enhet som är Andens verk (Ef 4:3f; jf Jer 31:33f). Detta är också den dubbla aspekten vid ett offer, som

lärjungarna skall bli för Gud (Rm 15:16). I detta ligger också kyrkans specifika och trovärdiga (jf Jh 17:21) tjänst åt världen eftersom det genom synden förverkade människovärdet här ges tillbaka och hävdas av förbunds-
partnern Gud.

Som Andens speciella verktyg (2 Tim 1:6f; 2:2; 1 Tim 4:14) och husfäder för Guds familj (jf 1 Tim 3:4; Mt 13:52f; Ef 2:19) är ämbetsmän förordnade (Apg 14:23; Tit 1:5) som själva vet och lär ut hur man förhåller sig där (1 Tim 3:15). Det nya Gudsfolket konstituerades genom Jesu val av tolv apostlar (Mk 3:14) som Han överlämnade Sitt testamente till (1 Kor 11:24f; Mt 28:19f; Mk 16:15; Jh 20:21f); ämbetet är därför konstitutivt för kyrkan (jf Upp 1:20; 19:4; 21:12) och inte bara utför, utan utgör en funktion i och för lärjungarskaran (se Apg, t.ex 15:23, 28). I Jesu undervisning går det ofta inte att skilja mellan vad som gäller alla och vad som är speci-
ellt apostlauppdrag (Mt 18:15f; 25:14f). Då det talas om förvaltarskap använder Herren bilder av både den vilj-
jelöse slaven (Lk 17:10) och den fårgående herden (Jh 10:12; jf Lk 16:12). Ämbetet är, i likhet med och utifrån Kristi sändning som Präst (Jh 17:19 - Rm 15:16),
Lärare (Mt 23:8 - Gal 2:7f) och Konung (Mt 28:18 - 1 Kor 5:4), både tjänst (1 Kor 4:1f; 2 Kor 6:4) och auktoritet (Jh 20:21, 23; jf Apg 8:19) i prästerligt försoningsupp-
drag (2 Kor 5:18; Fil 2:17). Till detta har Kristus gett sitt särskilda löfte (Mt 28:20; 16:18).

Nu-läget

Jesu speciella apostlalöfte (Mt 28:20) är till sin typ en profetia vars infriande är beroende av att utsagan uppfylls (jf 1 Kon 22:28; Rm 11:27). Liksom Petruslöftet

är bundet vid Kristusbekännelsen (Mt 16:16,18), så är Kristi närvarolöfte beroende av att fullmakten (Mt 28:18f) används till att utföra Jesu uppdrag till punkt och pricka (Mt 28:20; Lk 17:10; Mt 24:35 och Jes 55:11; Jf Jh 21:18). - Utifrån detta är läget för kyrkan i dess etablerade gestaltpräglat av avsaknaden på Herrens närvaro. För där den obetingade tilliten till Kristus (Jf Mt 14:30f) saknas förbyts Hans segerkraft (Lk 10:2f; 1 Kor 1:25; Jf Fil 2:6f,9f) i nederlag (Jf 1 Kor 11:30f; 1 Pt 4:17), så att kyrkan görs till människoträl (Jf 1 Kor 7:23; Gal 1:10; 1 Tess 2:4; Jf Mt 7:6). Följden för människorna blir att de ofta kommer till tro inte tack vare, utan trots kyrkan. Men även dessa lämnas i stacket eftersom de inte leds vidare till trons lydnad. I stället för att vårda sig om de troendes tillväxt på djupet tillämpas reklamännens sätt som till ständiga nybörjare: att övertala, ej övertyga; och det är de ljusa sidor man lockar människor med (Jf Mt 23:15), men väjer för att ta itu med brott mot Guds bud (Jf Mal 2:9). Predikan blir till ett allmänt och ensidigt deklarerande av Guds nåd, där likväl förutsättningarna fattas att ta till sig förkunnelsen (Jf 2 Kor 3:6; 6:1), så att Guds ord töms på sin kraft (Jf Mt 5:13; 7:6). Sakramenten och förrättningarna blir till magiska engångshandlingar och som sådana till självändamål i st.f. att vara (nåde-)medel för lärjungaskap. Trots dokumenterad teodens till å ena sidan tilltagande intresse för ordlösa religiösa former (inom kyrkan för musikevenement) och å andra sidan koncentration av de kyrktrogna kring sakramentet, visar Fria-synod-planernas snöpliga strandande att det uppenbart inte finns vare sig kraft eller vilja till att satsa på 'för-

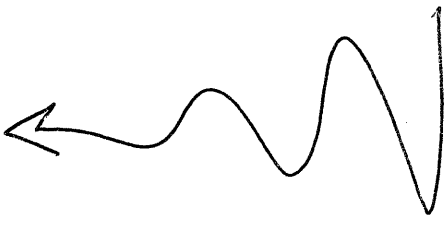
7
samlingskärnan'. Den enskilde lämnas åt sig och sitt eget tyckande - det som syndafallet lett till (Gen 3:6, 8) och som Herrens Tjänare befriat oss från (Jes 53:6). Detta läge leder till uppenbara risker för dem som vill leva i trons lydnad: antingen att resignera och nöja sig med smulorna eller dra sig tillbaka till en privat fromhet eller att söka sin lycka i en annan kyrka. Den förstnämnda risken är den avsevärt största eftersom målet för det kristna livet är fullheten (Jh 10:10; Ef 4:15), så att redan ett stillastående är tillbakagång (Jf 2 Pt 2:21; Jh 15:22). Men även den andra möjligheten är ingen framkomlig väg: där ingen uttrycklig kallelse föreligger att konvertera, leder flykt aldrig till befrielse från det man flyr för. Dessutom gäller det ovan redovisade läget i mer eller mindre hög grad alla etablerade kyrkor. En ytterligare risk är att man själv bedömer när kyrkan har upphört att vara kyrka, och därmed söker sin egen frälsningsväg i självhävdelse i st.f. självförsakelse. - I fråga om dessa risker måste sägas klart ifrån: apostlaförsamlingen fann inte ens det vara ett tillräckligt skäl för lämnande av synagogan, att hennes översta hade dödat deras Herre (Jf Apg 3:13f,17, 19). Så länge vi inte tvingas att avsäga oss Herren får vi inte själva ta oss rätten att dra oss undan den tuktan Herren ålagt oss (Hbr 12:6f; 1 Pt 4:17).

Två påminnelser
är härvidlag på sin plats: Redan under den första tiden gick kyrkbildningen så till, att församlingar inte 'uppstod', utan grundades genom att apostlarna (eller deras ställföreträdare) tillsatte äldsta och andra ämbetsbärare (Apg 14:23; Tit 1:5). Så väljer man inte heller ut

någon församling åt sig, utan fogas in i eller till församlingen (Apg 2:41,47); detsamma gäller vid flyttning, då man vanligtvis fick med sig ett rekommendationsbrev (jfr 2 Kor 3:1f). Även den medeltida parokialordningen bottnar i denna grundsyn att en kyrka eller församling grundas eller upprättas i kanonisk ordning (rättslig form). Därför gäller att ett skiljande från församlingen eller en konkurrerande menighetsbildning strider mot trons lydnad (Rm 16:17,19; Tit 3:10f), även när herdeämberet innehas av en överdig präst (3 Jh v.9f; jfr 2 Tess 3:14f). Givetvis gäller här också apostlarnas grundsats att lyda Gud mer än människor (Apg 4:19; 5:29).

Detta förutsätter urskiljningsförmåga (se 2 Kor 2:15) och levande trosvetande i allmänhet (jfr Jh 10:3f; 2 Kor 13:5; 1 Pt 3:15; se Jer 31:34). Sådan har emellertid kommit att bli ett undantag. Men därmed har också de troendes självljara rättigheter nära nog försvunnit: att samlas utöver församlingsmässan till bön och ömsesidig uppbyggelse (Ef 5:19; Kol 3:16; Apg 18:26; Jk 5:19f) och att med sina anhöriga vara en hus'församling' (jfr Apg 16:15,34; 1 Kor 1:11; hustavlorna). (Jfr. talet om 'kyrkan' som organisation, de styrande, prästerskapet.) Under medeltiden och fortfarande i den romerska kyrkan har dessa andliga livsyttringar fångats in och samtidigt erkänts i ordnar, böneförbrödringar o.a. sammanslutningar. I de ortodoxa kyrkorna har åtminstone i rester bevarats institutet av andliga ledare som är lekmän (starez). Hos oss har genom reformationen och den överhettliga likriktningen allt dylikt i grundförstörts och i nyare tid drivits ut ur kyrkan. Där nyansätser uppstod har de existerat vid sidan om resp. lydande under kyrkoorganisati-

tionen eller uppslukats av den (t.ex missionen), eller har de fungerat som privata/privatiserade avledare och på så vis blivit utan egentlig inverkan på kyrkan (bröd-raskap, kommuniteter). Det måste observeras att dessa fenomen enbart finns i de etablerade kyrkorna och att de utgör ett tecken på inneboende läkekraft, men det bör dock beaktas att lekmän som dragits dit vanligtvis bara bytt förmyndare, men inte förts till Guds söners frihet (Gal 5:1; Jk 1:25). Det finns emellertid ingen annan väg ur förnedringen för kyrkan än att denna värdighet i Guds förbund med människorna (Ex 19:5f; Kol 1:12) återvinnas och levs ut.

s. 59

Avslutning

Vad som har sagts på dessa sidor är för det mesta principiella slutsatser så som de ter sig i den givna situationen för dem som vill dra konsekvenserna av sin tro. Hur det sedan ser praktiskt ut för var och en, måste va-

ra väldigst olika - dock inte i avseende på Grundvalen för Vars och ens handlande, vilken måste vara tron. - I det sammanhanget skall än en gång sägas att de principerna linjerna inte är att betrakta som ett slags katalog som bara behöver slås upp vid behov. Utan det handlar om en hjälpredda som kan anlitas för att sätta in en speciell situation i helheten och skärpa den tänkande tron till att handla så som det svarar mot den. - Ytterligare en påminnelse bör upprepas: Vars och ens handlande måste motsvara ens mognad i tron; skulle någon vilja tvinga sig (eller ännu värre: någon annan) till ett visst handlingsmönster utan att ha insett det som rätt i sin personliga tro, riskerade man att det blev omänskligt och vållade skada i st.f. att vara och framstå som trons lydnad. (Därmed inte sagt att man inte skulle kunna lyda i en delaspekt utifrån helhetssynen, även om kopplingen dem emellan inte skulle vara helt tydligt eller bara skulle finnas 'på känn' - eller om man inte hade de intellektuella möjligheterna till det.) Att nyktert räkna med sin egen och andras begränsning bevarar för rättshaveri och leder i stället till att vara barmhärtig (utan att vara godtrogen och undfallande, då 'begränsningen' - "jag kan inte" - skulle visa sig vara ovillja att omvända sig; men då verkar en rak och kärleksfull öppenhet avslöjande eller förhårdande, så som Herren vill, och ger sig till känna i ett rent samvete.) I sin tid kommer det att visa sig att också trons lydnad följer de andliga lagarna i Guds rike, men sådant brukar man inte förstå förrän efteråt. Därför är det bra att veta om dem i förväg, men absolut nödvändigt att avstå från allt tvång - liksom Herren gör, då Han vill föra människorna till Guds

söners frihet (jf Rm 8:21; Gal 5:1; Jk 1:25); allt annat duger inte.